

Folksams färgtest 2007

– resultat efter två år

Håller färgen färgen?

2005 inleddes Folksams nya test av utomhusfärger på fyra platser i landet. 2006 redovisade vi resultatet efter ett år och nu i maj 2007 kan vi redovisa hur panelerna ser ut efter två år i väder och vind. Här kommer en sammanfattning av resultatet:

- Mögelpåväxten är störst i Stockholm tätt följt av Borås. Därefter Vindeln. Minst har det möglats på Bohus-Malmön på västkusten. En ganska karg och blåsig miljö verkar inte befrämja mögeltillväxt på samma sätt som på övriga platser.
- De miljöanpassade akrylatfärgerna och linoljefärgerna klarar sig bättre än alkydoljefärgerna.
- Mögel är det dominerande problemet bland testfärgerna. Omfattningen av sprickbildning och avflagnings är relativt liten och berör få produkter jämfört med mögel.
- Femton färger får ett acceptabelt slutbetyg. Ingen färg har helt undgått mögel men för dessa femton är det endast fråga om ”antydning” eller ”lätt” mögelpåväxt. Den nivån är säkert inget som besvärar en husägare. Det är först när påväxten är ”påtaglig”, ”stor” eller ”kraftig” som möglet blir ett problem.
- Trettio färger har alltför stora problem för att kunna accepteras. Tjugonio på grund av mögelpåväxt, en på grund av avflagnings.

Kriterier för bedömning

Vad som kan betraktas som ett acceptabelt resultat är förstas en värderingsfråga. Vi har valt att se det ur husägarens perspektiv. En ”antydning” (1) eller ”lätt” (2) påväxt av mögel tror vi inte skulle bekymra en villaägare. Det krävs ett studium med lupp för att överhuvudtaget se att det finns mögel.

Det är först när mögelpåväxten blir ”påtaglig” (3), ”stor” (4) eller ”kraftig” (5) som färgsystemet uppvisar så pass allvarliga problem att det inte kan anses acceptabelt. För att säkerställa riktigheten i bedömningen kräver vi dessutom att det ska gälla minst två exponeringsorter.

Tyvärr har 29 färgsystem så pass allvarliga mögelproblem att det inte kan anses acceptabelt. Beträffande avflagnings och sprickbildning är problemet marginellt. Endast en färg, Bruksbalken Slamfärg Grå, har så pass allvarliga brister att den inte kan accepteras.

Följande färgsystem har bedömts som acceptabla

• Alpina Uteakrylat	Akrylatfärg
• Alcro Bestå Täckfärg	Akrylatfärg
• Alcro Bestå Täckfärg (med alternativ underbehandling för fabriksmålning)	Akrylatfärg
• Beckers Perfekt akrylat	Akrylatfärg
• Beckers Tradition linoljefärg	Linoljefärg
• Caparol Fasadakrylat	Akrylatfärg
• Colorex Oden Silikonalkydfärg	Silikonalkydfärg
• Engvall&Claesson Lasol Fasadmatt	Oljefärg

• Jotun Demidekk Optimal	Alkyd-/akrylatfärg
• Jotun Drygolin Extrem	Silikonalkydfärg
• Kulturhantverkarna Linoljefärg	Linoljefärg
• Scanox Butinox 4	Alkyd-/akrylatfärg
• Teknos Nordica Eko	Akrylatfärg
• Teknos Woodex Täcklasyr	Alkyd-/akrylatfärg
• Tikkurila Pinja Pro	Akrylatfärg

Metod

Panelerna är målade enligt tillverkarnas anvisningar med grundolja (om det rekommenderades), grundfärg och toppfärg. Varje färg har målats på tre paneler monterade i 45 graders vinkel i söderläge och ytterligare tre paneler monterade i 90 graders vinkel i norrläge (samma som en husvägg). Vid montering i 45 graders vinkel anses två års test motsvara 4 – 6 år i verkligheten. För panelerna monterade i 90 grader är förstas två års test detsamma som två år i verkligheten.

Testmetoden är godkänd av Sveriges färgtillverkare. Bedömningen av mögelpåväxt på de paneler som monterats i 45 graders vinkel baseras på standard ASTM C 1338 och MIL-STD 810 C.

Testplatserna

Panelerna står på fyra anläggningar dit obehöriga inte har tillträde.

- Stockholm, Bogesund (SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut/Trätek)
- Borås (SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut)
- Vindeln, nordväst om Umeå (SLU, Sveriges lantbruksuniversitet)
- Bohus-Malmön (Korrosionsinstitutet)

Nytta för oss, våra kunder och Sveriges husägare

När vi började med våra färgtester fanns det inte någon oberoende granskare av färger. Eftersom Folksam beställer byggreparationer för 800 miljoner kronor per år, kräver vi att de produkter som används både fyller sin funktion fullt ut – och kan visa bra miljöprestanda. Det gör inte färg som möglar, flagar eller spricker.

Därför testar vi utomhusfärger. Det har våra kunder nytta av och alla andra husägare också.

Läs mer på www.folksam.se/fargtest

Bedömningsgrunder för mögelpåväxt

Grad	Mängd av påväxt
0	Ingen
1	Antydning
2	Lätt
3	Påtaglig
4	Stor
5	Kraftig

Vattenburen oljefärg, Syd – 45 grader

2006

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Alcro	Allmoge												
Alcro	Front V												
Engwall&Claesson	Lasol Fasadmatt												
Nordsjö	Kultur												

2007

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Alcro	Allmoge												
Alcro	Front V												
Engwall&Claesson	Lasol Fasadmatt												
Nordsjö	Kultur												

Vattenburen oljefärg, Norr – 90 grader

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Alcro	Allmoge												
Alcro	Front V												
Engwall&Claesson	Lasol Fasadmatt												
Nordsjö	Kultur												

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Alcro	Allmoge												
Alcro	Front V												
Engwall&Claesson	Lasol Fasadmatt												
Nordsjö	Kultur												

Linoljefärg, Syd – 45 grader

2006

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Beckers	Tradition linoljefärg												
Beckers	Oljefärg												
Engwall&Claesson	Lasol linoljefärg												
Kulturhantverkarna	Linoljefärg												
Teknos	Äkta Linoljefärg												

2007

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Beckers	Tradition linoljefärg												
Beckers	Oljefärg												
Engwall&Claesson	Lasol linoljefärg												
Kulturhantverkarna	Linoljefärg												
Teknos	Äkta Linoljefärg												

Linoljefärg, Norr – 90 grader

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Beckers	Tradition linoljefärg												
Beckers	Oljefärg												
Engwall&Claesson	Lasol linoljefärg												
Kulturhantverkarna	Linoljefärg												
Teknos	Äkta Linoljefärg												

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Beckers	Tradition linoljefärg												
Beckers	Oljefärg												
Engwall&Claesson	Lasol linoljefärg												
Kulturhantverkarna	Linoljefärg												
Teknos	Äkta Linoljefärg												

Silikonalkydfärg, Syd – 45 grader

2006

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Colorex/Scala	Oden Silikonalkydfärg												
Jotun	Drygolin Extrem												

2007

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Colorex/Scala	Oden Silikonalkydfärg												
Jotun	Drygolin Extrem												

Silikonalkydfärg, Norr – 90 grader

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Colorex/Scala	Oden Silikonalkydfärg												
Jotun	Drygolin Extrem												

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Colorex/Scala	Oden Silikonalkydfärg												
Jotun	Drygolin Extrem												

Slamfärg, Syd – 45 grader

2006

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Beckers	Tradition Falu Rödfärg												
Bruksbalken	Slamfärg Röd												
Bruksbalken*	Slamfärg Grå												

2007

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Beckers	Tradition Falu Rödfärg												
Bruksbalken	Slamfärg Röd												
Bruksbalken*	Slamfärg Grå												

* Uppvisar allvarliga brister beträffande sprickbildning och avflagnig

Slamfärg, Norr – 90 grader

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Beckers	Tradition Falu Rödfärg												
Bruksbalken*	Slamfärg Röd												
Bruksbalken*	Slamfärg Grå												

		Stockholm Panel			Borås Panel			Vindeln Panel			Bohus-Malmön Panel		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Beckers	Tradition Falu Rödfärg												
Bruksbalken*	Slamfärg Röd												
Bruksbalken*	Slamfärg Grå												

* Uppvisar allvarliga brister beträffande sprickbildning och avflagnig

